

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2024 թվականի փետրվարի 28-ին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. 2016 թվականի հոկտեմբերի 4-ի Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 64-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«64) **պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթեր**՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացվող վարչարարության շրջանակներում ինչպես թղթային եղանակով, այնպես էլ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ընդունվող՝ Օրենսգրքով կամ օրենքով նախատեսված փաստաթղթեր, ինչպես նաև հարկային ստուգումների և ուսումնասիրությունների շրջանակներում հարկային մարմնի կողմից կազմվող՝ Օրենսգրքով նախատեսված փաստաթղթեր (հանձնարարագրեր, ակտերի և արձանագրությունների նախագծեր, ակտեր, արձանագրություններ, որոշումներ, հրամաններ).»:

Հոդված 2. Օրենսգիրքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 36.1-ին հոդվածով.

«**Հոդված** **Պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերի ծանուցումը**
36.1 .

1. Հարկային մարմնի կողմից պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը հարկ վճարողներին ծանուցվում են էլեկտրոնային եղանակով՝ պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու միջոցով, որը հավաստվում է էլեկտրոնային կառավարման համակարգի կողմից: Պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը համարվում են հարկ վճարողին հանձնված հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի անձնական էջում նշված փաստաթղթերը տեղադրելու օրվանից և ուժի մեջ են մտնում հարկ վճարողին հանձնված համարվելու օրվան հաջորդող օրվանից:

2. Սույն հոդվածի դրույթները չեն տարածվում պարտադիր ծանուցման ենթակա այն փաստաթղթերի վրա, որոնց ծանուցման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորված են Օրենսգրքով:»:

Հոդված 3. Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածում՝

1) 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. Հարկային մարմնում վարվող՝ հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտերում Օրենսգրքով կամ վճարների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված կարգով չվճարված հարկային պարտավորությունների առաջացման դեպքում, եթե չվճարված հարկային պարտավորության չափը գերազանցում է 200 հազար դրամը, կամ չվճարված հարկային

պարտավորության առաջացման օրվանից հետո անցել է երկու ամսից ավելի ժամանակ (բացառությամբ ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով հարկային պարտավորություններ առաջադրված լինելու դեպքերի), ապա 200 հազար դրամը գերազանցող պարտավորությունների դեպքում՝ չվճարված պարտավորությունների առաջացման օրը, իսկ մինչև 200 հազար դրամ պարտավորությունների դեպքում նշված չվճարված պարտավորության առաջացման օրվանից հետո՝ երկու ամիսը լրանալու օրը, հարկ վճարողին չվճարված հարկային պարտավորությունների և սույն մասի երկրորդ և երրորդ պարբերություններով սահմանված՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացման ենթակա գործողությունների մասին Օրենսգրքով սահմանված կարգով ուղարկվում է հիշեցում, և առաջարկվում է հիշեցումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ յոթ օրացուցային օրվա ընթացքում, իր լսված լինելու իրավունքի ապահովման նպատակով առկայության դեպքում հարկային մարմին ներկայացնել գրավոր առարկություններ:

Սույն մասի առաջին պարբերությամբ նախատեսված յոթ օրացուցային օրվա ժամկետին հաջորդող աշխատանքային օրվանից հետո չկատարված հարկային պարտավորությունը չդադարելու կամ հարկ վճարողի կողմից ներկայացված առարկությունները չընդունելու վերաբերյալ պատճառաբանված եզրակացության կայացման դեպքում հարկային մարմնի ղեկավարի կամ վերջինիս լիազորած պաշտոնատար անձի կողմից ընդունվում է չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշում: Որոշումը կայացման օրը Օրենսգրքով սահմանված կարգով ծանուցվում է հարկ վճարողին: Ներկայացված առարկությունները հարկային մարմնի կողմից ընդունվելու դեպքում վարույթը համարվում է կարճված, որի մասին Օրենսգրքով սահմանված կարգով ծանուցվում է հարկ վճարողը:

Սույն մասով նախատեսված որոշումը ուժի մեջ մտնելու օրը ուղարկվում է Հայաստանի Հանրապետության առևտրային բանկեր, շարժական կամ անշարժ գույքի հաշվառում կամ գույքային իրավունքների գրանցում իրականացնող համապատասխան լիազոր մարմիններ և անձանց:

Սույն մասի իմաստով՝ չվճարված հարկային պարտավորությունների առաջացման օր է համարվում Օրենսգրքով կամ վճարների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված հարկային պարտավորության կատարման վերջնաժամկետի հաջորդ օրը, եթե այդ օրվա դրությամբ հարկային պարտավորությունը կատարված չէ:».

2) 5.1-ին մասն ուժը կորցրած ճանաչել.

3) 5.2-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5.2. Օրենքով հարկեր վճարելու պարտականություն ունեցող, օրենքով սահմանված հարկային հաշվարկ չներկայացրած և հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի անձնական էջ չունեցող ֆիզիկական անձ հարկ վճարողների չվճարված հարկային պարտավորությունների գանձումն իրականացվում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով: Վարույթի շրջանակներում փաստաթղթերը հարկ վճարողներին ծանուցվում են փոստային կապի միջոցով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ հարկային մարմնում առկա տեղեկություններում ժամանակագրական կարգով վերջին հաշվառման հասցեով: Փոստային կապի միջոցով փաստաթղթերը հարկ վճարողին ուղարկելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հանձնման մասին հետադարձ ծանուցում չստանալու դեպքում հարկային մարմինը նշված փաստաթղթերի իրազեկումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների

պաշտոնական ինտերնետային կայքում տեղադրելու միջոցով, և փաստաթղթերն ուժի մեջ են մտնում կայքում տեղադրելու օրվան հաջորդող հինգերորդ օրվանից: Չկատարված պարտավորությունները գանձելու վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո հարկային մարմինը Օրենսգրքի 19-րդ բաժնով սահմանված կարգով ձեռնարկում է չկատարված հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովող միջոցներ:».

4) 6-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հարկային մարմնի իրականացրած հարկային հսկողության արդյունքներով կազմված ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով արձանագրված հարկային պարտավորությունները սույն մասով սահմանված ժամկետում չվճարվելու օրվան հաջորդող յոթերորդ օրացուցային օրը հարկային մարմնի ղեկավարի կամ վերջինիս լիազորած պաշտոնատար անձի կողմից ընդունվում է չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշում: Որոշումը կայացման օրը Օրենսգրքով սահմանված կարգով ծանուցվում է հարկ վճարողին:

Սույն մասով նախատեսված որոշումը ուժի մեջ մտնելու օրը ուղարկվում է Հայաստանի Հանրապետության առևտրային բանկեր, շարժական կամ անշարժ գույքի հաշվառում կամ գույքային իրավունքների գրանցում իրականացնող համապատասխան լիազոր մարմիններ և անձանց:»:

Հոդված 4. Օրենսգրքի 429-րդ հոդվածի 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Գույքի արգելանքը չվճարված հարկային պարտավորության կատարումն ապահովելու նպատակով հարկ վճարողի գույքային իրավունքների սահմանափակմանն ուղղված՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացվող գործողություն է: Գույքի արգելանքը կիրառվում է հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի (այսուհետ սույն բաժնի իմաստով՝ գույք) տնօրինման, տիրապետման կամ օգտագործման իրավունքի՝ հարկային պարտավորությունների չափով սահմանափակման միջոցով:»:

Հոդված 5. Օրենսգրքի 430-րդ հոդվածի 1-ին մասն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 6. Օրենսգրքի 431-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածով սահմանված դեպքերում չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշվում են որոշում կայացնող անձի անունը, ազգանունը, պաշտոնը, տարին, ամիսը, ամսաթիվը, հարկ վճարողի անունը, ազգանունը, հանրային ծառայությունների համարանիշը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, կազմակերպության դեպքում՝ լրիվ անվանումը, հարկ վճարողի ՀՎՀՀ-ն՝ առկայության դեպքում, չկատարված հարկային պարտավորության չափը և որոշում կայացնելու իրավական հիմքերը:».

2) 2-7-րդ մասերը, 8-րդ մասի երկրորդ նախադասությունը, 9-րդ, 10-րդ և 12-րդ մասերն ուժը կորցրած ճանաչել.

3) 11-րդ մասի «Սույն հոդվածով սահմանված» բառերը փոխարինել «Չվճարված հարկային պարտավորության գումարը 2 միլիոն և ավելի կազմելու դեպքում կիրառված» բառերով.

4) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 13-րդ մասով.

«13. Հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք կիրառելուց հետո՝ 30-օրյա ժամկետում, հարկային պարտավորությունները չդադարելու դեպքում հարկային մարմինը չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշումը և չկատարված պարտավորության չափի վերաբերյալ տեղեկատվությունը էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում է Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայություն (այսուհետ՝ Ծառայություն)՝ չկատարված պարտավորությունները «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով հարկադիր կատարելու նպատակով: Հարկային մարմինը Ծառայություն է ներկայացնում հարկ վճարողի անունը, ազգանունը, հանրային ծառայությունների համարանիշը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, կազմակերպության դեպքում՝ լրիվ անվանումը, հարկ վճարողի ՀՎՀՀ-ն՝ առկայության դեպքում, արգելադրված գույքի, այդ թվում՝ դրամական միջոցների չափի կամ դրանց բացակայության վերաբերյալ տեղեկատվություն: Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված՝ հարկային մարմնի կիրառած արգելանքի որոշումը Ծառայություն է ներկայացվում անբողոքարկելի դարձած ստուգման կամ այլ վարչական ակտերի հետ միաժամանակ: Հարկային մարմնի և Ծառայության միջև էլեկտրոնային տեղեկատվության փոխանակման կարգը և ձևաչափը հաստատվում են Կառավարության որոշմամբ:»:

Հոդված 7. Օրենսգրքի 432-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասում՝

ա. 1-ին կետն ուժը կորցրած ճանաչել,

բ. 4-րդ կետը «գանձման» բառից հետո լրացնել « և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի վրա արգելանք կիրառելու» բառերով,

գ. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5-րդ կետով.

«5) եթե հարկ վճարողի չկատարված պարտավորությունների հարկադիր կատարման նպատակով Ծառայության կողմից արգելանք է կիրառվել հարկ վճարողի գույքի նկատմամբ:».

2) 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. Չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի վրա արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշման դատական կամ արտադատական կարգով բողոքարկումը չի կասեցնում դրա կատարումը:»:

Հոդված 8. Օրենսգրքի 434-րդ հոդվածն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 9. Օրենսգրքի 435-րդ հոդվածում՝

1) վերնագրի և 3-րդ մասի «Այլ գույքի» բառերը փոխարինել «Օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի» բառերով.

2) 1-ին, 2-րդ և 4-րդ մասերն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 10.

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնում 2026 թվականի ~~հունվարի~~ հուլիսի 1-ից, բացառությամբ սույն հոդվածի 2.1-ին մասով նախատեսված դեպքերի, և տարածվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո առաջացած հարկային պարտավորությունների վրա: Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելն առաջացած հարկային պարտավորությունների նկատմամբ սույն օրենքը կիրառվում է սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքերում և կարգով:

2. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելն առաջացած և չկատարված կամ չգանձված հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերով սահմանված՝ գանձման և (կամ) արգելանքի որոշման կայացման ժամկետը հաշվարկվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 10-րդ օրվանից, և չկատարված հարկային պարտավորությունների ապահովման և հարկադիր կատարման նկատմամբ կիրառվում են Օրենսգրքի 19-րդ բաժնով սահմանված կարգավորումները:

2.1. Սույն օրենքի 1-ին և 2-րդ հոդվածներն ուժի մեջ են մտնում 2025 թվականի ապրիլի 1-ից:

3. Սույն օրենքի 6-րդ հոդվածով սահմանվող դրույթների կիրարկումն ապահովող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտն ընդունվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ վեցամսյա ժամկետում:

(10-րդ հոդվածը փոփ., լրաց. 04.12.24 ՀՕ-492-Ն)

**Հանրապետության
նախագահ**

Վ. ԽԱՉԱՏՈՒՅԱՆ

2024 թ. մարտի 25
Երևան
ՀՕ-104-Ն

Պաշտոնական հրապարակման օրը՝ 26 մարտի 2024 թվական: